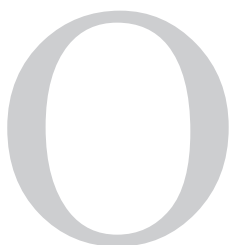

Автор **Ралица Петрова**

Снимки **Николай Бозаков**

Съдебните служители – фронтната линия на Темида

Отдавна мина времето на лелята с роговите рамки и плетен пуловер, която посреща гражданите на гише „жалби“ в съда.

Днес съдебните служители са модерни и амбициозни хора, с различно образование и интереси. Вече никой не подценява тяхната роля в „живота на Темида“. Казват, че те са гръбнакът на системата, че са психолози, които трябва да лавират между грижата за магистратите и за гражданите.

На 17 февруари 2001 г. е създадено Национално сдружение на съдебните служители (НССС), в което вече членуват близо 2500 души. То има 112 секции в съдилища в България, а негов председател е Анна Зоксимова, която иначе работи в Административен съд – София.

„Целта ни е да обединим всички съдебни служители в страната, защото колкото повече сме, толкова по-големи са шансовете институциите да ни приемат сериозно и да чуят нашият глас. И да защитава-

ме професионални интереси на всички съдебни служители“, заключава Анна Зоксимова.

Съвместно с Американската агенция за международно развитие (USAID) сдружението е изработило програми за обучение на съдебни служители. „Те много помагат в нашата работа, защото както знаете, няма нито училище, нито специалност „съдебен служител“ в университетите“, твърди още г-жа Зоксимова.

Обучението

е разделено на две групи – общо и специализирано. Първото дава представа как трябва да се работи в екип, определя различните психологически типове хора, учи на комуникация и реакция при конфликти. По време на курсовете служителите усвоят техники за контролиране и избягване на стреса и формули за управление на времето.

Така например при конфликт с шефа или някой съдия служителите могат да прилагат техниката, наречена „светофар“.

Когато човек е поставен в стресова ситуация, той вижда, образно казано, червена светлина. Първото нещо, което трябва да направи, за да

**ПРИ КОН-
ФЛИКТ НА
РАБОТНО-
ТО МЯСТО
СЛУЖИ-
ТЕЛИТЕ
МОГАТ ДА
ПРИЛА-
ГАТ ТЕХ-
НИКАТА,
НАРЕЧЕНА
„СВЕТО-
ФАР“.**

„премине към жълтото“, е да смени физическото си състояние. Тоест, ако е сигнал, да стане, или обратното. Може да се разходи по коридорите или да обиколи няколко пъти стаята.

След това той вече леко е овладял положението и е готов да смени емоционалното си състояние, т.е. да „мине към зелена светлина“. Започва да брои до 10 или до 20 – зависи от степента на гнева. Тогава афектът е преборен.

Преди няколко години в Софийския районен съд (СРС) имаше дело срещу небезизвестния несебърски бос Димитър Желязков-Митьо. Очите и двама от неговите хора, които бяха обвинени за преработка на газово оръжие в бойно. Председателят на съдебния състав искаше да приключи делото колкото се може по-бързо. Заради това заседанията сякаш нямаха край. Имаше случаи, в които продължаваха до полунощ. Точно в един такъв момент съдебният секретар се разплака и каза, че вече не издържа.

Съветът на г-жа Зоксимова е: ако се стигне до прекалена умора, секретарят трябва да помоли съдията за почивка, да излезе и да направи няколко упражнения – за очите, за китките, за кръста или гърба.

Управление на времето

„За да се справят със задълженията си през деня служителите най-напред трябва да се научат да управляват себе си – казва още Зоксимова. – За свое улеснение трябва да поискат от началника си да им осигури помагала като електронни бележници, например. Освен това, хубаво е да си съставят списък с неотложните задачи за деня. Друг принцип в работата е да не се стремят към перфекционизъм, защото той не помага, а напротив – сковава. Не всичко зависи от нас, по-добре е да съсредоточим усилията си и да свършим ефективно работа, казва Зоксимова и допълва, че ако всеки от тях прилага уроците, то ще бъде по-спокоен в работата си.

Специализираното обучение е насочено към определените длъжности – деловодители, призовкар, секретари и т.н. Освен

това всеки служител преминава и през курсове по административно, гражданско, фирмено или наказателно право.

Работа с граждани

„Едва ли някой би отрекъл, че съдебните служители са лицето на Темуда. Ако работата на администрацията не е на ниво, то тогава обликът на цялата съдебна система няма да е положителен – смята Зоксимова и подчертава: – Съдебните служители са първите, които гражданите срещат при влизането си в съда. Всеки човек идва със своя проблем и с мъката си, трябва да се опитаме да му влезем в положението, да се отнасяме с разбиране и с добро към него, затова трябва бъдем поне малко психолози и да проявяваме съчувствие. Но точно това най-много натоварва и уморява.“

Преди да се оттеглят от България, USAID обучили съдебни служители, които в момента периодично водят курсове за свои колеги към Националния институт на правосъдието (НИП). Но сега няма кой да подпомага финансово НССС.

Безпаричието

Сдружението се издържа само от членския внос. Но парите са крайно недостатъчни, защото с тях се плаща наемът на помещенията на НССС, консумативи, заплатата на координатора. Сега организацията търси варианти за финансиране. Кандидатствали са по два проекта на Оперативната програма „Административен капацитет“ (ОПАК), но без успех. Първият път от ОПАК им отказали с мотива, че никога не са управлявали големи суми (ставало дума за 100 000 лева).

Вторият път парите просто не стигнали до сдружението – изпреварили ги няколко неправителствени организации. Сега единствените, които ги

подкрепят, и то на приятелска основа, са т.нар. наследници на USAID – Програма за развитие на съдебната система (ПРСС). Съвместно разработили проект, с който ще кандидатстват по американска програма за укрепване на капацитета на сдружението. Все още чакат одобрение.

Етика и комуникация

Все още не е забравен скандалът с деловодителката от Софийския районен съд Даниела Малинова. На 20 май тя и адвокат Стефан Конакчиев бяха задържани и обвинени, че са участвали в схема за придобиване на недвижими имоти с фалшиви нотариални актове. Г-жа Малинова не е била член на НССС. Сдружението има Етичен кодекс, който още не е одобрен от ВСС, за да важи за всички служители.

С годините институциите са се научили да ценят НССС и да вземат под внимание неговите становища. Представители на сдружението са участвали в изготвянето на Правилника за администрация на съдилищата, в създаването на екшън плана за развитието на съдебната система и за подобряване на нейната работа, включени са в мониторинга по Закона за съдебната власт (ЗСВ), в частта „Съдебна администрация“, който се провежда от Министертвото на правосъдието.

Идеи за бъдещето

Една от неотложните задачи на сдружението е да се създаде наръчник за атестиране на съдебните служители. В ЗСВ и правилника на ВСС са написани критериите, по които се извършва оценяването, но практиката в отделните съдилища е различна, защото няма ясни правила. Няма и пълна прозрачност.

Затова от сдружението се надяват заедно с представители на ВСС да създадат работна група по проблема. **ПС**

**НЯМА КОЙ
ДА ПОДПОМАГА
ФИНАНСОВО НССС.**